

паратів при ревматических захворюваннях // Укр. мед. часопис. – 1998. – №3(5). – С.77–80. 6. *Современные концепции лечения инфекции, связанной с Helicobacter pylori*. Мaaстрихтский консенсус-2-2000, 21-22 сентября 2000 г. // Сучасна гастроентерол. і гепатол. – 2000. – №2. – С.70–71. 7. *Степанов Ю.М., Грищенко В.І. Helicobacter pylori та простагландини серії Е у хворих на хронічний гастрит* // Мед.перспективи. – 2001. – №1. – С.30–33. 8. *Fries J. NSAID gastropathy: the second most deadly rheumatic disease? Epidemiology and risk appraisal* // J. Rheumatol. – 1991. – Vol.18: P.6–10. 9. *Hawkey C.J. The gastroenterologist's casebook: contribution of the rheumatologist* // Semin. Arthritis Rheum. – 1997. – Vol.26 (Suppl. 1): P.11–15. 10. *Konturek J.W., Dembinski A., Konturek S.J. Infection of Helicobacter pylori in gastric adaptation to continuous administration of aspirin to humans* // Gastroenterology – 1998. – Vol.114: P. 245-255. 11. *Leung W.K., Graham D.Y. Clarithromycin for Helicobacter pylori infection* // Expert. Opin. Pharmacother. – 2000. – Vol.1(3): P.507–514. 12. *Malfertheiner P. Current European concepts in the management of Helicobacter pylori infection: the Maastricht consensus report* // Gut. – 1997. – Vol.41: P. 8-13. 13. *Silverstein F.E. New Strategies for Prevention of Serious Upper GI Complications from NSAIDs: Lessons from the MUCOSA Trial* // New Standarts in Arthritis Care. – 1996. – Vol.5(1): P. 2-6. 14. *Wolfe M.M., Lichtenstein D.R., Singh G. Gastrointestinal toxicity of nonsteroidal antiinflammatory drugs* // N. Engl. J. Med. – 1999. – Vol.340(24): P.1888–1899.

ГASTРОДУОДЕНОПАТИИ У БОЛЬНЫХ РЕВМАТОИДНЫМ АРТРИТОМ: ДИАГНОСТИКА И ЛЕЧЕНИЕ

Т. М. Бенца

Резюме. Рассмотрены проблемы диагностики и лечения гастродуоденопатий у больных ревматоидным артритом. их

этиология и современные методы диагностики. Обследовано 85 больных из которых – 63 страдают гастродуоденопатиями. Комплексная терапия с применением ланзопразола положительно влияет на течение болезни. Отмечено стойкое улучшение клинической симптоматики, заживление язв и эрозий у 87% больных.

Ключевые слова: ревматоидный артрит, гастродуоденопатии, лечение, нестероидные противовоспалительные препараты, ланзопразол.

THE DIAGNOSTICS AND TREATMENT OF GASTRODUODENOPATHIES IN RHEUMATOID ARTHRITIS PATIENTS

T. M. Bentsa

Abstract. The article is devoted to the problem of diagnostics and treatment of rheumatoid arthritis patients with gastroduodenopathies. The reasons of occurrence of these pathological conditions as well as modern methods of diagnostics are considered. 85 patients suffering from rheumatoid arthritis were studied. Gastroduodenopathies were found in 63 patients. The complex therapy with use of the lanzoprazol positively influenced on the course of the disease. The stable improvement of a clinical symptomatology, management of ulcers and erosions in 87% of the rheumatoid arthritis were revealed.

Key words: rheumatoid arthritis, gastroduodenopathies, treatment, nonsteroidal anti-inflammatory drugs, lanzoprazol.

P. I. Shupyk Medical Academy for Post-graduate Education (Kyiv)

Clin. and experim. pathol. – 2004. – Vol.3, №1. – P.5–8.

Надійшла до редакції 12.01.2004

УДК 579.861.2:615.322

*О. О. Блиндер
І. П. Бурденюк
В. К. Патратій*

Буковинська державна медична академія,
м. Чернівці

КОМБІНОВАНИЙ ВПЛИВ ФІТОПРЕПАРАТІВ ТА ПОЛІВАЛЕНТНОГО СТАФІЛОКОКОВОГО БАКТЕРІОФАГА НА ЗОЛОТИСТІ СТАФІЛОКОКИ

Ключові слова: полівалентний стафілококовий бактеріофаг, фітопрепарати, золотистий стафілокок.

Резюме. Вивчено комбінований вплив соку каланхоє, настоянок евкаліпту, календули та полівалентного стафілококового бактеріофага (ПСБ) на золотисті стафілококи, виділені від назальних носіїв. Встановлено, що сік каланхоє знижує удевчі активність ПСБ. Комбінація настоянок календули та евкаліпту з ПСБ не призводить до зростання антимікробної активності фітопрепаратів. Зроблено висновок про недоцільність одночасного використання ПСБ з соком каланхоє для санації бактеріоносіїв.

Вступ

Золотистий стафілокок вважається одним з основних збудників гнійних захворювань людини та однією з найчастіших причин госпітальних

інфекцій. Назальне носійство *S.aureus* відіграє вирішальну роль у епідеміології стафілококової інфекції [7]. Проблема санації бактеріоносіїв залишається актуальною [5,6]. Використання

антибіотиків з цією метою є успішним на початку застосування препарату, але призводить до появи в популяції стафілококів стійких до нього штамів, а збільшення кількості полірезистентних штамів ускладнює лікування захворювань [1, 2].

Застосування стафілококового полівалентного бактеріофага для лікування та профілактики стафілококової інфекції має ряд переваг перед застосуванням хіміопрепаратів. Основні з них – відсутність розвитку резистентності в популяції стафілококів і відсутність побічних дій (дисбіотичної, алергічної та іншої) [5]. Ефективність застосування ПСБ становить близько 46% [6]. Враховуючи вище викладене, пошук методів підвищення ефективності дії стафілококового бактеріофага є актуальним завданням.

Фітопрепарати здавна широко використовуються для лікування різноманітних запальних процесів у людини, оскільки володіють антимікробною та антивірусною дією, виявляють протизапальний, регенеруючий і загальностимулювальний ефекти [2]. Однак дія соку каланхое, настоянок календули та евкالیпту в сполученні з ПСБ на *S. aureus* не вивчалася. Даних про використання вказаних фітопрепаратів з метою санації назальних носіїв золотистого стафілокока в доступній літературі не знайдено.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Вивчити комбінований вплив фітопрепаратів (соку каланхое, настоянки календули та настоянки евкالیпту) та ПСБ на золотисті стафілококи, виділені від назальних носіїв, для встановлення можливості використання таких комбінацій з метою санації бактеріоносіїв.

МАТЕРІАЛ І МЕТОДИ

Проведено дослідження 42 штамів *S. aureus*, виділених зі слизової носа студентів. Слиз із носових ходів брали за допомогою стерильних сухих ватних тампонів. Виділення та ідентифікацію золотистого стафілокока проводили загальноприйнятими бактеріологічними методами [4,8].

Вивчена антимікробна дія трьох фармацевтичних препаратів: соку каланхое, настоянки евкالیпту та настоянки календули. До розведеного в 2 рази певного фітопрепарату вносили 2 краплі двогодинної бульйонної культури досліджуваного штаму золотистого стафілокока. Відсутність росту після добової інкубації при +37°C свідчила про бактеріостатичну дію. Якщо при контрольному висіві з цього розведення росту культури не спостерігалось, це свідчило про бактерицидну дію даної концентрації препарату. Контролями служили ріст досліджуваних культур

у поживному бульйоні (ПБ) та у відповідних розведеннях 70° етилового спирту в ПБ (пастоянки виготовлені на 70° етиловому спирті).

Комбіновану дію фітопрепаратів та ПСБ на золотисті стафілококи вивчали методом серійних розведень у ПБ на чутливих до фага штаммах. Для цього змішували в рівних кількостях фітопрепарат і ПСБ (таким чином отримуючи розведення обох компонентів 1:2), готували з отриманої суміші двократні розведення, в які вносили двогодинну бульйонну культуру золотистого стафілокока. Облік проводили після добової інкубації при +37°C. Розведення суміші, в яких не спостерігалось видимого росту культури, розцінювали як бактеріостатичну (літичну) концентрацію. Контролем служив ріст досліджуваних культур у ПБ. Чутливість взятих для дослідження штамів *S. aureus* до ПСБ попередньо визначалася методом двократних серійних розведень у ПБ.

ОБГОВОРЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

При вивченні впливу соку каланхое на виділені штами золотистого стафілокока виявлено, що тільки нерозведений препарат мав бактеріостатичну дію. Сам полівалентний фаг проявляв свою літичну дію до розведення 1:4. Додавання нерозведеного соку каланхое до фага знижувало його активність удвічі. Таким чином, застосування комбінації соку каланхое та бактеріофага для санації назальних носіїв недоцільне.

При вивченні дії настоянок календули та евкالیпту в суміші з бактеріофагом виявлено, що вони виявляли бактерицидну дію відносно стафілококів до розведення 1:32 включно. У таких же розведеннях настоянки діяли на стафілокок і без бактеріофага. Так як настоянки виготовлені на 70° етиловому спирті, була вивчена дія самого спирту на тест-штами. У результаті виявлена бактеріостатична дія спирту в розведенні 1:8 та бактерицидна дія в розведенні 1:4. Таким чином, дія настоянок календули та евкالیпту на золотисті стафілококи не може бути зведена лише до дії етилового спирту, який входить до їх складу. Застосування комбінації ПСБ та настоянок календули та евкالیпту недоцільне, так як суміш не проявляє вищої активності, ніж сама настоянка.

Висновки

1. Сік каланхое знижує активність стафілококового бактеріофага, у зв'язку з чим недоцільно одночасно використовувати їх суміш для санації назальних носіїв золотистого стафілокока.

2. Комбінація настоянок календули та евкالیпту з фагом не призводить до зростання антимікробної активності фітопрепаратів.

3. Враховуючи високу бактерицидну активність настоянок календули та евкаліпту, можна рекомендувати їх для санації назальних бактеріосіів.

Перспективи подальших досліджень

Подальші дослідження в цьому напрямку дозволять виявити нові бактерицидні та бактеріостатичні властивості фітопрепаратів.

Література. 1. *Людєєва Л.В., Шаніро А.В., Рибалко С.Л.* Нагляд і контроль за резистентністю до антибіотиків мікроорганізмів, ізольованих від імуноком-промієних хворих // *Лаб. діагност.* – 2000. – №1. – С.25–29. 2. *Лізенман В.Е.* Фитонциды и антибиотики высших растений. – К.: Наукова думка, 1984. – 280 с. 3. *Ахметова Л.И., Розанова С.М., Превалова Е.Ю.* Распространённость и антибиотико-чувствительность метициллинрезистентных стафилококков // *Клин. лаб. диагностика.* – 1998. – №9. – С.10. 4. *Биргер М.О.* Справочник по микробиологическим и вирусологическим методам исследований. – М., 1982. – 464 с. 5. *Кейсвелл М.В.* Носовая полость: недооцениваемый источник Staphylococcus aureus вызывающего раневую инфекцию // *Укр. мед. часопис.* – 1998. – №5/7. – С.31–35. 6. *Меньшиков Д.Д., Капица П.П., Пахомова Г.В., и др.* Профилактика и лечение внутрибольничных гнойно-септических инфекций // *Эпидемиол. и инфекц. болезни.* – 2000. – №5. – С.44–46. 7. *Проскуров В.А.* Стафилококковые инфекции. – М.: Знание, 1984. – 64 с. 8. *Определитель бактерий Берджи.* В 2-х т. Т.2: Пер. с англ. под ред. Дж. Хоупа, Н.Крига, П.Сниты, Дж. Стейли, С.Уильямса. – М.: Мир, 1997. – С.541–559.

КОМБИНИРОВАННОЕ ВЛИЯНИЕ ФИТОПРЕПАРАТОВ И ПОЛИВАЛЕНТНОГО СТАФИЛОКОККОВОГО БАКТЕРИОФАГА НА ЗОЛОТИСТЫЕ СТАФИЛОКОККИ

Е. А. Блиндер, И. П. Бурденюк, В. К. Патратий

Резюме. Изучено комбинированное влияние сока каланхоэ, настоек эвкалипта, календулы и поливалентного

стафилококкового бактериофага (ПСБ) на золотистые стафилококки, выделенные от назальных носителей. Установлено, что сок каланхоэ снижает в 2 раза активность ПСБ. Комбинация настоек календулы и эвкалипта с ПСБ не приводит к увеличению антимикробной активности фитопрепаратов. Сделан вывод о нецелесообразности одновременного использования ПСБ с соком каланхоэ для санапии бактерионосителей.

Ключевые слова: поливалентный стафилококковый бактериофаг, фитопрепараты, золотистый стафилококк.

A COMBINED INFLUENCE OF PHYTOPREPARATIONS AND POLYVALENT BACTERIOPHAGE ON STAPHYLOCOCCUS AUREUS

O. O. Blinder, I. P. Burdeniuk, V. K. Patratii

Abstract. The authors have studied a combined influence of the Calanchoe pinnata juice, the Eucalyptus and Calendula tinctures with the polyvalent staphylococcal bacteriophage (PSB) on S.aureus, isolated from nasal carriers. It has been established that the Calanchoe pinnata juice lowers the activity of the PSB two times. A combination of the Calendula and Eucalyptus tinctures with the PSB does not result in an increase of the antimicrobial activity of phytopreparations. A conclusion made by us interprets the inexpediency of a simultaneous use of the PSB with the Calanchoe pinnata juice for the sanitation of bacteria carriers.

Key words: polyvalent staphylococcal bacteriophage, phytopreparations, staphylococcus aureus.

Bukovinian State Medical Academy (Chernivtsi)

Clin. and experim. pathol. – 2004. Vol.3, №1. P.8–10.

Надійшла до редакції 11.01.2004